

ЖАҲОН ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ

ПЕДАГОГИКА ВА ПСИХОЛОГИЯ КАФЕДРАСИ

**Н.С.ФАЙЗУЛЛАЕВА
Д. МИРАЛИЕВА
И.Г.МАМАЖОНОВ**

ЖАҲОН ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

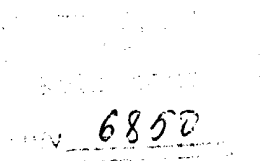
Ўқув қўлланмаси

Тошкент – 2011

Ушбу ўқув қўлланмаси олий таълимнинг давлат таълим стандартлари асосида, “Жаҳон таълим тизими” ўқув курсининг намунавий ўқув дастурига мувофиқ тайёрланган. Қўлланмада жаҳондаги таълим тизимлари асослари ривожланишининг долзарб масалалари, ривожланиш жараёнининг асосий тенденциялари, комил инсонни шакллантиришнинг илмий-тадқиқот методлари, асосий қоидалари ва концепциялари таълим соҳасидаги ислохотлар нуктаи назаридан акс эттирилган. Бундан ташқари, қўлланмада жаҳондаги таълим тизимларининг турли шакллари, таълимнинг сифати ҳамда профессионал илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш муаммолари ҳам кўриб чиқилган.

Ўқув қўлланмаси ТДИУ “Педагогика ва психология” кафедрасининг мажлисида муҳокама қилинган ва олий ўқув юртлари ўқитувчилари, талабалари ва аспирантларига фойдаланиш учун тавсия этилган.

Такризчилар: Н.Хўжаев, и.ф.д., ТДИУ профессори
М.Ф.Хакимова, п.ф.д., ТДИУ доценти

@ Файзуллаева Н.С. Д. Миралиева И.Г.Мамажонов
«Жаҳон таълим тизими». Ўқув қўлланмаси. – Т.: ТДИУ, 2011. – 144-б.

Муқаддима

Чет эл педагогик тажрибасини ўрганиш ва ундан фойдаланиш таълимнинг самарадорлигини ошириш йўлларида бири ҳисобланади. Таълим ҳақидаги фан – эдукология, билим ва ижтимоий амалиётнинг бошқа соҳалари каби, жаҳон тажрибасини ўрганмасдан ва ўзлаштирмасдан ривожланиши мумкин эмас.

Сўнги йилларда бутун дунёда таълим соҳасида оламшумул ўзгаришлар юз берди. Улар жаҳон таълимига анча кучли таъсир кўрсатди, унинг қаршисида янгиланиш ва ривожланиш учун кенг йўл очди ва имкониятлар яратди. Таълим маънавий тажриба алмашиш соҳасига, ижтимоий, маданий ва сиёсий фарқларни сақлаб қолган ҳолда умуминсоний цивилизацияни шакллантириш негизига айланди.

Жаҳон таълим тизими тинимсиз янгиланувчи ижтимоий институт сифатида намоён бўлади. Таълим дастурлари ва методларида ўз умрини яшаб бўлган эски унсурлар ўлади ва уларнинг ўрнини замонга мос бўлган янги унсурлар эгаллайди. Бу диалектик жараёни тушуниш таълимга давр синовидан ўтган анъаналарни сақлаб қолган ва янги самарали гояларни амалга жорий этган ҳолда, муттасил тузатишлар киритишни тақозо этувчи тараққиётнинг муҳим воситаси сифатида ёндашиш имкониятини беради.

Таълим дунё миқёсида юз бераётган жараёнларга бўйсуниб, халқаро даражада фаол ҳамкорлик соҳасига айланмоқда. Бунда жаҳон сиёсатининг энг муҳим элементлари қаторидан таълимнинг ўрин олиши ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Шу нуқтаи назардан таълим соҳасида мавжуд тажрибага, шу жумладан чет эл тажрибасига янгича кўз билан қараш, уни қайта англаб етиш, миллий таълим амалиётида илгор гоялардан фойдаланиш йўлларини топиш айниқса долзарб аҳамият касб этади. Таълим соҳасидаги мураккаб муаммоларнинг ечимларини топиш жаҳондаги барча таълим тизимларининг куч-ғайратини бирлаштиришни тақозо қилади. Келажак таълими парадигмасини топиш йўлидаги изланишлар уни бирлаштиришнинг қудратли қўшимча омилига айланмоқда. Таълим маданият феномени сифатида, ўзининг очиклиги билан ажралиб туради ва маданиятлар мулоқотига тайёриликни намоён этади. Бу бошқа мамлакатларнинг таълим тизимлари билан фаол ўзаро алоқага интилишда ўз ифодасини топади. Бунинг натижаси ўлароқ таълим соҳасида ранг-баранг амалиётлар вужудга келади. Ҳозирги замон таълимининг ривожланиш жараёнини тавсифловчи умумий манзарани аниқлашга интилиш жаҳоннинг турли мамлакатлари тажрибаси ўрганилишига олиб келади.